

SNELWIJZER INTERNATIONAAL

INDONESIË

In deze snelwijzer:

- Economisch
- Douaneregels
- Partners
- Taal
- Zakelijk protocol
- Eten en drinken
- Communicatie
- Relatiegeschenken

Economisch

In 2018 was Indonesië voor de Belgische industrie de 58e klant en de 36e leverancier.

€ 386 928 040

Vlaamse totaaluitvoer
goederen naar Indonesië

€ 1 239 045 891

Vlaamse totaalimport
goederen vanuit Indonesië

Het **Indonesische BNP** kende van 2000 tot 2019 een gemiddelde groei van 5,28%.

De **Indonesische consument** staat bekend als één van de meest bewuste in de wereld. Ongeveer 50% van de 262 miljoen Indonesiërs zijn onder de dertig jaar.

Meer informatie:

- Een **uitgebreide landenstudie** over Indonesië op de [website van Buitenlandse Handel](#).
- **Andere statistieken en cijfers** op de website van Flanders Investment & Trade.
- Een studie van PWC waaruit blijkt dat Indonesië **in 2050 de 4de economie ter wereld** zijn.

Douaneregels

Indonesië wordt door de EU aangemerkt als een **ontwikkelingsland** en behoort hierbij tot de algemene regeling, dus niet tot de minst ontwikkelde landen (SPGL-afgekort).

Indonesië heeft **geen bilateraal (wederkerig) akkoord met de EU** en verleent dus geen preferenties bij **invoer van producten van EU-oorsprong**. De meeste **goederen van oorsprong uit Indonesië** kunnen bij invoer in de EU genieten van verminderde rechten (66% van de tarieflijnen). Andere producten kunnen worden ingevoerd met vrijstelling.

INDONESIË

Als **bewijs om de oorsprong Indonesië** is op dit ogenblik enkel een **Form A-certificaat** dienstig. Indonesië dient het **REX-systeem** nog op te starten en heeft hiervoor uitstel gekregen, een overgangsperiode loopt tot 30/06/2020.

De **importtarieven in Indonesië** kunnen worden opgezocht in de **Market Access Database**. Voor ieder product is een **goederencode (HS-code)** nodig. Via de optie 'Find code' vind je de juiste code voor het product. Je vindt hier onder andere informatie over registratie, certificering, verpakingsvoorschriften en etikettering, geneesmiddelenregistratie, sanitaire en fytosanitaire maatregelen.

De **juiste productcode** vinden is niet eenvoudig. Neem bij twijfel contact op met de Algemene Administratie der Douane en Accijnzen. Deze beschikt over een in Indonesië gevestigde douane-attaché die rechtsreeks mag worden gecontacteerd voor alle formaliteiten. Contactgegevens zijn te vinden op [de douanewebsite](#).

Indonesië maakt deel uit van de **Wereld Douane Organisatie** en heeft de **ATA- Overeenkomst** gesloten, maar **niet de TIR-Overeenkomst**.

Algemene info over de **douaneformaliteiten** in Indonesië kan worden gevonden [via deze link](#).

Stand van zaken EU-Indonesië Handelsakkoord

- 18 juli 2016: start onderhandelingen
- 8ste ronde afgerond
- Doel:
  - Markttoegang vergemakkelijken en nieuwe toegang creëren
  - Handel en directe investeringen vergroten tussen beide partners
  - Gelijkaardig akkoord afsluiten als met Singapore en Vietnam
- Aparte onderhandelingen over palmolie (gevoelig):
  - In 2018 riep het Europees Parlement op tot een verbod op palmolie als biobrandstof vanaf 2021 (de productie hiervan steunt voor 50% op de invoer van ruwe palmolie).
  - 80% van de totale palmolieproductie zit in Indonesië en Maleisië. Palmolie is dus zeer belangrijk voor Indonesië (55% van

de totale wereldproductie en 62% van de wereldexport).

- De EU is trouwens de grootste invoerder van palmolie ter wereld en 51% van die invoer komt uit Indonesië (2,79 miljard US\$).
- Anderzijds is het wel zo dat de palmolienijverheid een zeer zware impact heeft op het Indonesisch milieu.
- Moeilijkheden:
  - De Indonesische economie is nog steeds zeer afhankelijk van staatsbedrijven en leningen van staatsbanken. Staatsbedrijven worden bevoordeeld ten opzichte van private bedrijven.
  - Geographical Indication Protection is nog steeds een probleem in Indonesië.

Partners

Om zaken te doen in Indonesië heb je een **goede en betrouwbare lokale partner** nodig. Dit is noodzakelijk om werkzaam te zijn op de Indonesische markt. Voor onze exporteurs is het belangrijk dat zijn of haar partner een **Import Identifier Number (API – Angka Pengenal Import)** heeft. Een lijst van potentiële importeurs kan bekomen worden via de [lokale vertegenwoordiger van Flanders Investment & Trade](#) in Jakarta.

Houd er ook rekening mee dat een aantal Indonesiërs het Nederlands kan begrijpen.

Taal

Indonesisch is de officiële taal. In Indonesië zijn er meer dan 300 talen en 6 grote godsdienstgroepen. Hierdoor bestaan er grote cultuurverschillen. De **handelstaal is Engels**. In veel grote steden en toeristische plekken beheersen de inwoners en werknemers het Engels. Houd er ook rekening mee dat een aantal Indonesiërs, met name de oudere generatie, het **Nederlands** kan begrijpen.

Zakelijk protocol

- **Introductie**
Ga niet naar een bedrijf zonder een afspraak te maken. Idealiter word je geïntroduceerd door een vriend of een persoonlijke relatie, maar je kan je ook laten introduceren door de plaatselijke vertegenwoordiger van Flanders Investment & Trade.
- **Hiërarchie**
De Indonesische samenleving en de bedrijfscultuur zijn zeer hiërarchisch. Een bezoeker moet altijd eerst de belangrijkste persoon begroeten. Titels zijn zeer belangrijk. Kom ook niet te laag in de organisatie binnen, anders is het heel moeilijk om een persoon met beslissingsbevoegdheid te spreken.
- **Een goede eerste indruk is zeer belangrijk**
Groet een Indonesiër met 'Selamat' (wat vrede betekent) en doe deze begroeting langzaam en oprecht. De eerste begroeting omvat een langzame handdruk (altijd met de rechterhand) gepaard met een lichte knik van het hoofd.
- **Aanspreking**
Als teken van respect is het goed om een man aan te spreken met 'bapak' of 'pak' en vrouwen met 'Ibu' of 'bu', gevolgd door de (voor)naam.
- **Business is personal**
Indonesische zakenpartners kunnen al bij een eerste gesprek persoonlijke vragen stellen (bv. over interesses, gezin, familie, land of geloof). Dit kan heel direct overkomen, maar is bedoeld om een persoonlijke relatie op te bouwen. Men doet in Indonesië geen zaken zonder eerst een persoonlijk contact opgebouwd te hebben.
- **Geduld is een mooie deugd**
Hoewel het goed is om op tijd te komen voor

een afspraak, kan er niet altijd hetzelfde van een zakenpartner worden verwacht. Vergaderingen gaan niet altijd volgens planning en kunnen soms uren uitlopen. Dit komt vooral omdat er veel tijd in relatie-opbouw wordt gestoken. Hou er ook rekening mee dat Indonesiërs niet snel reageren op mails.

- **Naamkaartjes**
Deze worden aan het begin van een vergadering uitgewisseld. Overhandig het met de rechterhand. Om een naamkaartje aan te nemen gebruik je best beide handen. Het gebruik van de linkerhand is in Indonesië ten allen tijde taboe. Stop een ontvangen visitekaartje ook niet direct weg, maar bekijk deze goed en leg het daarna voor je op tafel. Het is trouwens ook ongeleefd om te schrijven op een visitekaartje.

Eten en drinken

- Wanneer koffie of thee wordt aangeboden, wacht dan tot de gastheer of -vrouw start of aangeeft wanneer er begonnen mag worden met drinken.
- Het is gebruikelijk om met een **vork en lepel** te eten (geen mes en vork). Bij het afsluiten van de maaltijd wordt de vork neerwaarts op het bord gelegd en de lepel wordt daar kruislings overheen gelegd.
- Hou er verder rekening mee dat de meeste Indonesiërs een islamitische achtergrond hebben. Dit betekent dat niet iedereen alcohol drinkt.
- Het is cultureel acceptabel om een boertje te laten na de maaltijd.

INDONESIË

Communicatie

- Wees voorzichtig met **lichaamstaal**. Handen op de heupen of gekruiste armen kan opgevat worden als een teken van boosheid.
- Toon ook nooit teveel **emotie** want Indonesiërs vinden teveel *emosi* gênant.
- Nee zeggen komt ook niet voor bij de Indonesiërs. Dit betekent gezichtsverlies. In plaats van 'Niet' of 'Nee' spreken de Indonesiërs over 'Minder' of 'Minder goed'. Dit om 'ja' te vermijden.

Relatiegeschenken

- Geschenken helpen persoonlijke relaties op te bouwen. Hou het bij een **klein geschenk** en **pak het zeker in**.
- Let op voor **religieuze gevoeligheden** bij het geven van geschenken (bv. geen alcoholische presentjes aan relaties met een islamitische achtergrond).
- Het is verder ongebruikelijk om een ontvangen geschenk uit te pakken in aanwezigheid van een zakenrelatie.

Contactpersoon:

Koen De Ridder

Adviseur internationaal ondernemen

koen.deridder@unizo.be

internationaal@unizo.be

Willebroekkaai 37, 1000 Brussel

unizo.be

Partners in internationaal ondernemen

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

